

Bijlage I

A. Bestuursakkoord PO, indicatorenoverzicht

Lijn 1: Talentontwikkeling door uitdagend onderwijs

Doel	Indicator	Bron
1.1 Een doorbraak in het benutten van digitalisering		
In 2015 hebben schoolbesturen een implementatie- en investeringsplan voor onderwijs en ICT, gebaseerd op hun onderwijsvisie.	Aandeel besturen met implementatie- en investeringsplan voor onderwijs en ICT.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
90% van de scholen gebruikt in 2020 dagelijks digitaal leermateriaal in het primair proces.	Aandeel leraren dat digitaal leermateriaal gebruikt voor primair proces.	Vier in balans monitor, Kennisnet
Daartoe hebben de leraren voldoende ICT-basisvaardigheden en zetten ze deze in hun lespraktijk in.	Aandeel leraren met didactische ICT vaardigheden.	Vier in balans monitor, Kennisnet
1.2 Talentontwikkeling voor elk kind		
Alle scholen herkennen toptalenten en bieden hun een uitdagend onderwijsaanbod.	Aandeel scholen dat toptalenten herkent en hun uitdagend onderwijsaanbod biedt.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
Voor elke leerling wordt een passend onderwijsaanbod gerealiseerd.	<i>Geen aparte monitoring. Zie monitor Passend onderwijs.¹</i>	--
Geen kind zit langer thuis dan drie maanden als gevolg van het ontbreken van een passend onderwijsaanbod.	<i>Geen aparte monitoring. Zie de monitor Passend onderwijs.</i>	--
Het percentage zittenblijvers in de basisschoolperiode is in 2020 teruggebracht van 3% naar 2% per jaar, met name door het verlagen van het aantal zittenblijvers in de onderbouw.	Aandeel zittenblijvers per jaar.	DUO
1.3 Een brede vorming voor alle leerlingen		
Met het oog op de brede vorming van de leerling bevorderen scholen het onderzoekend leren van leerlingen, o.a. door een aanbod op het gebied van 'wetenschap en technologie', zoals afgesproken in het Techniepact	Uitwerking volgt in toekomstige periodieke peiling onderwijsniveau (PPON).	PPON 2015 en 2017, waarbij W&T, cultuureducatie en bewegingsonderwijs worden meegenomen.
Met het oog op de brede vorming van de leerling verbeteren scholen de kwaliteit van cultuureducatie door uitvoering van het programma <i>Cultuureducatie met kwaliteit</i> en het uitvoeren van afspraken uit het <i>Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs</i>	Uitwerking volgt in toekomstige periodieke peiling onderwijsniveau (PPON)	PPON 2015 en 2020, waarbij W&T, cultuureducatie en bewegingsonderwijs als vakken worden meegenomen.

¹ Zie voor het monitorrapport uit 2014 <http://www.passendonderwijs.nl/wp-content/uploads/2014/04/Monitor-voorbereiding-passend-onderwijs-onder-ouders-en-leraren1.pdf>

Lijn 2: Een brede aanpak voor duurzame onderwijsverbetering

Doel/afpraak	Indicator / Definitie	Bron
2.1 Het verbeterpotentieel van scholen en (2.2) een sectorbrede verbeteraanpak		
Scholen en besturen werken in 2017 met een planmatige cyclus van kwaliteitszorg, op basis van een jaarlijkse zelfevaluatie.	a) Aandeel scholen dat kwaliteitszorgsystematiek hanteert.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
	b) Aandeel schoolbesturen dat een planmatige cyclus van kwaliteitszorg heeft, op basis van een jaarlijkse zelfevaluatie.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
In 2017 voldoen alle scholen aan de minimumnormen voor kwaliteit. Scholen die toch onder de minimumnormen zakken, de (zeer) zwakke scholen, verbeteren zich binnen een schooljaar.	Aandeel (zeer) zwakke scholen dat zich binnen een jaar verbetert.	Inspectie van het Onderwijs
In 2017 nemen alle (zeer) zwakke scholen deel aan een intensief verbeterprogramma (Goed Worden en Goed Blijven).	Aandeel (zeer) zwakke scholen dat deelneemt aan een intensief verbeterprogramma.	PO-Raad
Voor scholen met het predicaat 'basisarrangement' die over veel verbeterpotentieel beschikken, start in 2015 een pilot met 100 scholen. De scholen die deelnemen aan deze pilot kunnen gebruikmaken van een effectief verbeterprogramma.	<i>Geen aparte monitoring. Voor de voortgang verwijzen we (op termijn) naar de uitkomsten van de pilot zelf.</i>	--
2.3 Goed bestuur		
In 2017 leven alle schoolbesturen in het PO de Code Goed Bestuur PO na.	<i>Geen aparte monitoring. De naleving wordt op termijn in beeld gebracht door de monitorcommissie Goed Bestuur.</i>	Monitorcommissie Goed Bestuur (i.o. PO-Raad)
De PO-Raad ontwikkelt het visitatiestelsel door naar een systeem waarin schoolbesturen elkaar aanspreken	De doorontwikkeling is in handen van de werkgroep bestuurlijke visitaties. ²	Wergroep bestuurlijke visitaties PO-Raad
De besturen voeren in 2017 integraal beleid, waarin ze sturen op onderwijskwaliteit en waar ze het financieel management en het HRM-beleid op afstemmen.	Besturen die volledig of grotendeels beleid voeren waarin gestuurd wordt op onderwijskwaliteit en waarop het financieel management en het HRM-beleid zijn afgestemd.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
De bestuurders en intern toezichthouders zijn in 2017 toegerust voor hun rol binnen de schoolorganisatie en samenwerkingsverbanden passend onderwijs en hebben een heldere onderlinge rolverdeling	<i>in ontwikkeling</i>	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
Alle scholen zijn transparant door middel van Vensters PO. Zij plaatsen de indicatoren met eigen toelichtingen zo veel mogelijk in hun lokale context.	De <i>centrale indicatoren</i> zijn voor 100% gevuld. 411 van totaal 7646 scholen hebben de <i>decentrale indicatoren</i> (voor minimaal 80%) gevuld.	PO-Raad/Schoolinfo

² De PO-Raad heeft een werkgroep bestuurlijke visitaties ingesteld, die in de juni 2015 een voorstel aan de ALV van de PO-Raad voorlegt.

Lijn 3: professionele scholen

Doel/afpraak	Indicator / Definitie	Bron
3.1 Versterken van de didactische vaardigheden van leraren		
Alle leraren beheersen in 2020 de differentiatievaardigheden en zijn daarmee vakbekwaam. Leraren voldoen hieraan binnen zeven jaar nadat zij als leraar gestart zijn.	Aandeel leraren met ruime ervaring dat de differentiatievaardigheden beheerst. In de nulmeting is er nog geen onderscheid bij 7 jaar ervaring, wel bij 10 jaar. Het genoemde percentage geldt voor leraren met minstens 10 jaar ervaring. ³	Inspectie van het Onderwijs
De schoolbesturen maken uiterlijk in 2017 in hun HRM-beleid gebruik van een gevalideerd instrument waarmee de didactische vaardigheden van de leraar in beeld gebracht worden	Aandeel schoolbesturen dat in hun HRM-beleid gebruik maakt van een (gevalideerd) instrument waarmee de didactische vaardigheden van de leraar in beeld gebracht worden.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
Startende leraren zijn in maximaal drie jaar basisbekwaam: ze beheersen dan de algemeen didactische vaardigheden in de praktijk.	Aandeel leraren met ten minste 3 jaar ervaring dat de algemeen didactische vaardigheden beheerst.	Inspectie van het Onderwijs
De schoolbesturen zorgen vanaf uiterlijk 2017 voor planmatige begeleiding van elke startende leraar, op basis van een jaarlijkse vaardigheidsmeting.	Aandeel startende leraren dat (planmatige) begeleiding op basis van een jaarlijkse vaardigheidsmeting. <i>Vraag wordt toegevoegd aan nieuwe meting, eerdere vraag algemener gesteld.</i>	Loopbaanmonitor, MOOZ/Centerdata
3.2 (Meer benutten van) Kennis en onderzoek binnen scholen		
Scholen nemen in hun HRM-beleid op dat ze leraren opleiden, dan wel aannemen, die onderzoekende vaardigheden hebben. Deze leraren krijgen een positie binnen de schoolorganisatie waarin ze hun vaardigheden kunnen benutten waardoor de kwaliteitscyclus verrijkt wordt.	Aandeel besturen dat in het HRM beleid inzet op het versterken van onderzoekende vaardigheden van leerkrachten.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
3.3 Breed samengestelde schoolteams		
In 2020 heeft 30% van de leraren een wo-bachelor of een hbo-/universitaire master afgerond.	Aandeel leraren met een afgeronde wo-bachelor-, master- of PhD-opleiding.	Enquête Onderwijs werkt, Regioplan
De schoolbesturen nemen dit opleidingsbeleid op in hun HRM-beleid, waarin ook aandacht is voor de inzetbaarheid van hoger opgeleiden in de scholen, eventueel gekoppeld aan functiedifferentiatie.	Aandeel schoolbesturen dat in hun HRM-beleid stuurt op de brede samenstelling van het schoolteam, inclusief meer masters en academici, en hun inzetbaarheid in de scholen, eventueel gekoppeld aan functiedifferentiatie.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
3.4 Versterken kwaliteit schoolleiders		
<ul style="list-style-type: none"> - In 2018 werken alle schoolleiders aan het onderhoud van hun bekwaamheid en registreren zich in het schoolleidersregister PO. - In 2018 voldoen alle schoolleiders aan de registratie-eisen: een afgeronde schoolleidersopleiding of een vergelijkbaar kennis- en vaardigheidsniveau. 	Aandeel schoolleiders dat is geregistreerd in het Schoolleidersregister PO	Schoolleidersregister PO. (via Trends in beeld)
3.5 (Verbetering van) aanbod aan scholing en deskundigheidsbevordering		
Het post-initiële opleidingsaanbod is goed afgestemd op de vraag van scholen en schoolbesturen.	Aandeel scholen en besturen dat tevreden is over het post-initiële opleidingsaanbod.	<i>Dit onderdeel wordt aan de enquête onderwijs werkt toegevoegd.</i>

³ In de loop van de monitor zal een nieuwe waarde voor de nulmeting worden opgenomen die is gebaseerd op het nieuwe onderscheid bij zeven jaar.

Lijn 4: Doorgaande ontwikkellijnen voor leerlingen⁴

Doel/afspraken	Indicator / Definitie	Bron
4.2 Gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd		
Scholen committeren zich aan de doelen uit de agenda Sport en Bewegen om vanaf 2017 minimaal twee lesuren per week bewegingsonderwijs te bieden; waar mogelijk streven scholen naar drie lesuren bewegingsonderwijs.	Aandeel scholen dat minimaal 2 lesuren bewegingsonderwijs geeft per week.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan
In 2017 zijn op lokaal niveau afspraken gemaakt met als uitgangspunt het streven naar méér bewegingsonderwijs en een versterking van het buitenschoolse aanbod.	<i>Geen aparte monitoring, we verwijzen hier naar de lokale convenanten over het bewegingsonderwijs.</i>	--
Vanaf 2017 worden alle lesuren bewegingsonderwijs gegeven door een bevoegde leerkracht (ALO of PABO met LO bevoegdheid).	Aandeel lesuren bewegingsonderwijs dat structureel gegeven wordt door bevoegde leraren. Herformulering: percentage scholen waar 100% van de lesuren bewegingsonderwijs door een bevoegde leerkracht wordt gegeven.	Enquête Bestuursakkoord, Regioplan

⁴ Lijn vier bestaat uit verschillende onderdelen, waarbij voor een betere verbinding tussen school en omgeving (4.1), de doorgaande leerlijn po- vo (4.3) en de ontvlechting so – vso door de aard van de afspraken geen (kwantitatieve) indicatoren zijn geformuleerd. Voor het onderdeel gezonde kinderen die meer bewegen in en rondom schooltijd zijn wel een aantal indicatoren opgenomen.

B. Sectorakkoord vo, indicatorenoverzicht

Doel	Indicator	Bron
Toekomstbestendig en uitdagend onderwijs		
Verminderen zittenblijven: in 2020 is het aantal zittenblijvers gedaald van 5,8% naar 3,8%.	Aandeel zittenblijvers (inclusief vertraagde afstroom en exclusief opstroom).	DUO
Meer leerlingen worden uitgedaagd: in 2018 is er substantiële stijging van het aantal leerlingen dat zich uitgedaagd voelt in het onderwijs.	Aandeel toptalentleerlingen dat zich vaak of bijna altijd verveelt omdat de lesstof te makkelijk is of omdat hij/zij eerder klaar is dan de rest.	Peiling Toptalenten, onderzoek GFK Intomart
	Percentage scholen dat aandacht heeft voor toptalenten in de vorm van een uitdagend programma aanbod of talentprogramma.	Peiling Toptalenten, onderzoek GFK Intomart
Meer leerlingen hebben voldoende kennis van democratische principes en maatschappelijke basiswaarden om goed als burger te kunnen functioneren in de samenleving. In 2016 moet het percentage hoger liggen dan 57%.	Aandeel leerlingen dat de burgerschapscompetenties voldoende beheerst (minstens niveau 2).	IAE, GION
Leerlingen (ook gediplomeerde leerlingen) worden gericht begeleid bij de voorbereiding op de overstap naar het vervolgonderwijs. In 2017 zijn oud-leerlingen alsmede het vervolgonderwijs substantieel tevredener over de voorbereiding op het vervolgonderwijs.	Aandeel tevreden oud-leerlingen/ vervolgonderwijs over de voorbereiding op het vervolgonderwijs	In ontwikkeling
Geen kind zit langer dan 3 maanden thuis zonder een passend onderwijsaanbod of een maatwerkafpraak met de leerplichtambtenaar, tenzij sprake is van een vrijstelling: 0% in 2020.	Aandeel thuiszittende leerlingen ⁵ dat na drie of meer maanden thuis zit zonder passend onderwijsaanbod.	Leerplichttelling en vanaf 2016 ook DUO verzuimloket
De school als lerende organisatie		
De vo scholen werken in 2020 opbrengstgericht: 100% in 2020.	Aandeel afdelingen dat adequaat fase 1 doorloopt (meten en analyseren van leerling resultaat).	Inspectie van het Onderwijs, Onderwijsverslag
	Aandeel leraren dat de analyses van de prestaties van hun leerlingen gebruikt bij de vormgeving van hun onderwijs.	
Het aantal (zeer) zwakke afdelingen is in 2020 gedaald.	Aandeel zwakke en zeer zwakke afdelingen in het voortgezet onderwijs.	Onderwijsverslag
(Zeer) zwakke afdelingen verbeteren zich binnen 1 jaar resp. 2 jaar: 100% in 2020.	Aandeel zwakke afdelingen dat zich binnen twee jaar verbetert.	Onderwijsverslag
	Aandeel zeer zwakke afdelingen dat zich binnen één jaar verbetert.	
De afdelingen van (zeer) zwakke scholen maken gebruik van een intensief verbeterprogramma: 100% in 2020.	Aandeel (zeer) zwakke afdelingen dat in een jaar gebruikmaakt van een intensief verbeterprogramma ⁶	VO-raad en RUG
Voldoende scholen die deelnemen aan een verbeterprogramma verbeteren zich binnen 3 jaar.	Aandeel voldoende scholen dat deelneemt aan een verbeterpilot/programma dat zich binnen 3 jaar verbetert.	In ontwikkeling
In 2017 doen alle vo scholen mee Vensters VO: 100% in 2017.	Aandeel scholen dat Vensters VO volledig ⁷ heeft ingevuld.	VO-raad
Professionalisering leraren		
In 2020 heeft 50% van de leraren een afgeronde masteropleiding.	Aandeel leraren met een afgeronde hbo-/wo-master of PhD-opleiding.	DUO (koppeling

⁵ Dit betreft het absoluut verzuim plus thuiszitters.

⁶ Aandeel deelnemende (zeer) zwakke afdelingen dat deelneemt aan het verbeterprogramma voor zwakke en zeer zwakke scholen Leren Verbeteren en het programma van de rijksuniversiteit Groningen.

⁷ Centrale indicatoren voor 100% en decentrale indicatoren voor minimaal 80%.

Voor de bovenbouw van het vwo is dit 80-85% in 2020.	Aandeel leraren met een afgeronde hbo-/wo-master- of PhD-opleiding in de bovenbouw van het vwo.	diverse bronnen)
In 2020 een minimale uitbreiding van 2200 extra structurele opleidingsplaatsen.	Aantal structurele opleidingsplaatsen (via subsidieregeling).	DUO
In 2020 beheerst 100% van alle leraren in het vo de basisvaardigheden.	Aandeel leraren dat de algemeen didactische (ofwel basis-)vaardigheden beheerst. ⁸	Onderwijsverslag
In 2020 beheerst 100% van de leraren in het vo de complexe vaardigheden.	Aandeel leraren dat de differentiatie (ofwel complexe) vaardigheden beheerst.	
In 2020 beschikt 100% van de leraren in het vo over voldoende basiskennis en -vaardigheden op het gebied van ICT en e-didactiek.	Aandeel leraren met voldoende ICT basisvaardigheden.	Monitor Vier in Balans, Kennisnet
	Aandeel leraren met voldoende didactische ICT vaardigheden.	
In 2020 worden alle startende leraren begeleid (100% in 2020).	Aandeel startende leraren dat begeleiding krijgt vanuit de school.	Loopbaanmonitor, MOOZ/Centerdata
Het percentage vmbo-docenten dat – in het licht van de invoering in 2016 van de nieuwe beroepsgerichte vmbo-programma's - beschikt over kennis van de actuele beroepspraktijk en de opleidingsmogelijkheden hiervoor in het vervolgonderwijs is respectievelijk 50% in 2017 en 100% in 2020.	Aandeel vmbo-docenten dat beschikt over kennis van de actuele beroepspraktijk en de opleidingsmogelijkheden hiervoor in het vervolgonderwijs.	In ontwikkeling
Het lerarenregister is het sluitstuk van het proces van professionele ontwikkeling van leraren met als doel dat alle leraren in het vo bevoegd en blijvend bekwaam en met de juiste kwalificaties voor de klas staan.	Aandeel leraren dat zich heeft geregistreerd in het lerarenregister.	Lerarenregister
In 2020 worden alle lessen gegeven door bevoegde en gekwalificeerde leraren (100% in 2020).	Aandeel lessen dat gegeven wordt door gekwalificeerde ⁹ leraren.	IPTO Centerdata
	Aandeel bevoegde docenten.	
Professionalisering schoolleiders		
In 2020 worden alle startende schoolleiders begeleid. (100% in 2020).	Aandeel startende schoolleiders dat een begeleidingsprogramma heeft gevolgd.	Enquête Onderwijs Werkt, Regioplan
Code goed bestuur wordt door alle scholen nageleefd.	Uitwerking door de monitorcommissie	Monitorcommissie VO-raad

⁸ De waarden met betrekking tot de *basisvaardigheden* en *complexe vaardigheden* zijn afkomstig uit de Onderwijsverslagen over '12/'13 en '13/'14 waarbij, ook in de onderliggende gegevens, nog geen onderscheid gemaakt kan worden naar leraren met ten minste drie en zeven jaar onderwijservaring. In het Onderwijsverslag over '14/'15, dat in 2016 wordt gepubliceerd, zal het onderscheid (ten minste drie jaar onderwijservaring bij basisvaardigheden en ten minste 7 jaar onderwijservaring bij complexe vaardigheden) wel gemaakt worden en kunnen vanaf die tijd ook deze indicatoren worden toegepast.

⁹ Onder gekwalificeerd wordt verstaan bevoegd en benoembaar.